

SAMMENDRAG

Til tross for økonomiske og reguleringsmessige incentiver for overgang til mer bærekraftig jordforvaltning, er det et stort antall gårdbrukere over hele Europa som fremdeles ikke har prøvd ut slike metoder eller har følt seg motivert til å endre adferd på lang sikt. Dette kan være et resultat av komplekse sosiale faktorer.

SoilCare utprøver og fremmer bruk av jordforbedrende dyrkingssystemer for å oppnå bedre jordkvalitet og dermed positiv innvirkning på bærekraft og lønnsomhet. Jordforbedrende dyrkingssystemer er en helhetlig tilnærming til jordforvaltning, og består av lange avlingsrotasjoner og en 'integrert' kombinasjon av innsatsfaktorer og styringsteknikker.

Her viser vi hvordan beslutningstakere kan støtte opp om bondenettverk for å styrke sosial kapital og dermed oppmuntre til innføring av jordforbedrende dyrkingssystemer.

Erfaringsdeling**Demonstrasjonsgårder****ALTERNATIVER**

Det å bygge sosial kapital har vist seg å ha en positiv effekt på innføringen av innovativ praksis i landbruket. Følgende tiltak kan oppmuntre til bærekraftig jordforvaltning:

- 🌱 **Støtte informasjonsformidlere som er respektert og har tillit blant gårdbrukere, som f.eks. trendsettere eller rådgivere innen landbruk**
- 🌱 **Støtte utviklingen av brede nettverk som inkluderer både gårdbrukere og andre**
- 🌱 **Støtte bondenettverk som er åpne for å prøve nye metoder og nyskapinger**
- 🌱 **Adressere skjev maktfordeling mellom f.eks. bonde og grunneier gjennom opprettelse av tverrfaglige interessegrupper og langsiktige kontrakter**

Tillitsbygging
gjennom langvarig kontakt og langsiktige kontrakter kan oppmuntre til innføring av jordforbedrende dyrkingssystemer

Sosial kapital: essensielle aspekter for økt innføring av jordforbedrende dyrkingssystemer

Forskning har belyst fire viktige aspekter av sosial kapital som kan virke inn på gårdbrukeres villighet til å innføre bærekraftig jordforvaltning. Disse aspektene og alternativene for styrking av sosial kapital omfatter:

TILLIT – er fundamentalt viktig. Hvis gårdbrukere ikke har tillit til personen eller institusjonen som gir dem informasjon, er det lite sannsynlig at de vil oppfatte den som pålitelig. Gårdbrukere stoler mer på informasjon fra kilder som de mener er i en lignende posisjon (f.eks. andre gårdbrukere), enn fra forskere, statsansatte eller miljøaktivister. Dette er delvis fordi de føler at andre gårdbrukere kjenner til og forstår deres mål og verdier bedre enn «utenforstående». Manglende informasjon eller kontakt kan føre til mistillit, mens gjensidig tillit og respekt for gårdbrukeres handlinger kan bidra til å bygge relasjoner.

SAMHØRIGHET – påvirker adferden vår. Et tverrfaglig nettverk bidrar til å fremme innovasjon. Hvis gårdbrukere er del av en bredt nettverk, som f.eks. EUs operative grupper, vil de lære fra andre som driver landbruk så vel som fra agronomer og miljørådgivere. Manglende tilknytning til et bredere nettverk utenfor det umiddelbare lokale miljøet kan hemme innovasjon.

NORMER – er felles forventninger til hvordan mennesker bør opptre. Normen for innovasjon – å føle at det er greit å prøve noe nytt – er viktig for å oppmuntre gårdbrukere til å ta i bruk mer bærekraftige driftsmetoder. Studier på tvers av en rekke land har vist at gårdbrukere er mer villige til å endre metoder hvis deres kolleger også er det. Dette kan imidlertid også være til hindring i tilfeller der kolleger har negative erfaringer eller oppfatninger rundt mer bærekraftige metoder, som f.eks. tradisjonelt gruppesyn på økologisk landbruk.

MAKT – er tilknyttet posisjon og kunnskap. Makt og tillit i landbruket kommer synliggjøres i forholdet mellom grunneier og forpakter, og der jordeieren treffer overordnede avgjørelser vedrørende driften. Mer langsiktige kontrakter og oppmuntring til mer åpen kunnskapsutveksling er gode verktøy for utjevning av maktbalansen og for å skape mer gjennomsiktige og rettferdige prosedyrer.

Kunnskapsutveksling

**Normer
for innovasjon**
innen jordforbedrende
dyrkingssystemer kan
bygges gjennom arbeid med
demonstrasjonsgårder og
bedre samhørighet blant
gårdbrukere

Veier til økt sosial kapital

Det å oppmuntre til samarbeid og samarbeidsorienterte tilnærmingsmåter i forskjellige sammenhenger kan være effektivt for å fremme de fire viktige aspektene av sosial kapital som er beskrevet på forrige side. EU-tilskudd er tilgjengelige, og en del nasjonale programmer og rådgivningsordninger er tilrettelagt for interaktive grupper. For eksempel gir [EUs operative grupper](#) innen jordrelaterte spørsmål støtte til bedre forbindelser mellom gårdbrukere, og til rådgivere og forskere. Det kreves imidlertid ytterligere fokus på å gjøre jordforbedrende dyrkingssystemer til en norm, samtidig som man også må adressere den skjeve maktbalansen innen jordhelsesrelatert forvaltning. Støtte til troverdige, upartiske eksterne aktører som tilretteleggere, vil bidra til utvikling av jordforvaltningsgrupper med bredere representasjon.

Les hele rapporten på: <https://emeraldopenresearch.com/articles/2-8/v2>

For mer info om SoilCare, se: <https://www.soilcare-project.eu/resources/deliverables>

@SoilCare_eu

SoilCare-prosjektet er finansiert av EUs Horizon 2020 forsknings- og innovasjonsprogram, under tilskudds-avtale nr. 677407.

